

ČRNUŠKI GLAS

glasilo

Četrtna skupnosti Črnuče

številka 18

december 2023

UVODNIK

Kdo sploh še govori resnico?

ŽARKO HOJNIK

V razmerah, v katerih je laž »nova normalnost«, resnica pa redka izjema, retorično vprašanje ni več, kdo vam laže, temveč, kdo sploh še govori resnico.

Po padcu berlinskega zidu, ko smo v Evropi domnevno »s polnimi pljuči« zadihali svobodo in demokracijo, se navzeli novega optimizma z naravno težnjo, da bi kot družabna bitja v vsej različnosti ali raznolikosti ljubili svojega bližnjega in bolj oddaljenega homo sapiens sapiensa, smo v marsičem postali zgled nenasilja in strpnosti, napredka in človekovih pravic. Skoraj neverjetno je, kakšni filantropi smo lahko Evropejci, nekoč osovražena kolonialna gospoda.

Po letu 2000 so se nad Evropo zgrnili temni oblaki. Terorizem, vojna posredovanja v deželah t. i. tretjega sveta, polarizacija med »mi« in »oni«, strukturna korupcija, finančna in gospodarska kriza, povampirjeni fašisti in v demokrate na novo prelakirani komunisti, napredujoča kultura smrti, trgovina z orožjem, drogami in ljudmi, nevarne cone v nekoč obljudenih in priljubljenih mestnih predelih, katastrofalne posledice podnebnih sprememb,

koronavirus, oboroženi spopadi na pragu Evrope in vse drugo, kar današnjemu človeku jemlje duševni mir in ga navdaja s strahom pred jutrišnjim dnevom. Optimizem Evropejcev je dodobra načel kruti realizem.

»Prva žrtev vojne« je resnica. Rek, ki ga pripisujejo ameriškemu politiku Hiramju Johnsonu, je danes še kako aktualen: o vojni v Ukrajini in na Bližnjem vzhodu. Še tisto, kar človek, obdarjen z zdravim razumom, vidi z lastnimi očmi,

LAŽI in dezinformacije pogosto temeljijo na emocionalizaciji in ogorčenju, zato moramo biti še posebej previdni pri dramatičnih vsebinah, ki vzbujajo čustveni odziv.

se zaradi »deepfakenews« prirejanj in ponarejanj izmika resnici in resnicoljubnosti. Nekaj je gotovo, pravijo izvedenci za resnico: ugotovitev, da so prevare, dezinformacije in laži del vojnega streliva, ni nedavno odkritje. Od faraona Ramzesa do Trumpa pravijo: lažne novice so prisotne že dolgo. Z digitalizacijo in vso drugo navlako, ki jo prinaša umetna inteligenca, so vse bolj razširjena in vseprisotna značilnost nove realnosti. Ne, kdo vam laže, kdo sploh še govori resnico, je zdaj žgoče vprašanje.

Podobno kot v resničnem svetu, v katerem zmaguje resnicoljubnost, pomaga, če se vprašate, kdo mi kaj govori. Od kod mu (dez)informacije? Kaj še širi ta vir? Laži in dezinformacije namreč pogosto temeljijo na emocionalizaciji in ogorčenju, zato moramo biti še posebej previdni pri dramatičnih vsebinah, ki vzbujajo čustveni odziv. Nevarnost je še posebej velika, ko nam zavajajoča vsebina zaradi kognitivne lenobe v nadzornih predelih možganov ugaja na prvi pogled – takrat, ko nismo preveč natančni, se ne sprašujemo, kdo laže, temveč, kdo govori resnico. Naj bo torej resnicoljubnost v prihajajočem letu 2024 iztočnica za novo realnost. Srečno!

INŽENIRKA LETA 2023

KATERA IZ ŠESTE GENERACIJE NOMINIRANK BO IZBRANA?

Znanih je deset nominirank za inženirko leta:

- **KRISTINA BATISTIČ**, svetovalka za kibernetiko v podjetju NIL,
- **ANKA ILC**, vodja laboratorija v podjetju Structum,
- **SIMONA KEK**, podatkovna znanstvenica v podjetju Outbrain,
- **NINA KRMAC**, vodja skupine za IT-koordinacijo v družbi A1 Slovenija,
- **PETRA OSOJNIK**, vodja validacij v aseptični enoti v Lek farmacevtski družbi,
- **LEJA PREZELJ**, strokovna sodelavka za varnost in kakovost živil v proizvodnji svežih izdelkov v podjetju Ljubljanske mlekarne,
- **NINA SEIFERT**, samostojna razvojna inženirka za inovacije v družbi Iskraemeco,
- **SAŠA STRADOVNIK**, inženirka za robotiko in avtomatizacijo v podjetju Proris ter asistentka in raziskovalka na FERi Univerze v Mariboru,
- **JELENA VASILJEVIČ**, raziskovalno-razvojna inženirka v podjetju Filc,
- **LJUPKA VRTEVA**, razvojna inženirka za področje ogrevanja, prezračevanja in hlajenja stavb v družbi Petrol.

Inženirka leta 2023 bo znana 16. januarja 2024.

Ž. H.

ČRNUŠKI GLAS

Izdajatelj: Mestna občina Ljubljana, Četrtna skupnost Črnuče, Dunajska 367, 1231 Ljubljana Črnuče, ISSN 2670-7012

Telefon: 01 306 48 74, 01 306 48 72

e-pošta: crnuski.glas@gmail.com

Glavni in odgovorni urednik: Žarko Hojnik

Uredništvo: Petra Culetto, Darko Rozinec

Zunanja sodelavca: Peter Bernik, Marija Plazar

Lektorica: Urška Jarnovič

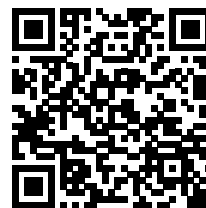
Tehnični urednik: Sergej Murko

Tisk: HB Grafika d.o.o.,

Pot čez Horjulko 16A, Dobrova, 1356 Dobrova

Naklada: 4.750 izvodov

Naslovnica: Foto Žarko Hojnik

Prepovedana je vsakršna reprodukcija, distribucija, predelava ali dajanje na voljo javnosti avtorskih del ali njihovih delov v tržne namene brez sklenitve ustrezne pogodbe.

ŽIVLJENJE V PRESTOLNICI

Ljubljana bolj ali manj varna prestolnica?

FOTO ŽARKO HOJNIK

Če se z naslovno temo navežem na uvodnik letošnje zadnje številke *Črnuškega glasu*, kaže, da se tudi pri varnosti Ljubljane in njenih prebivalcev ne moremo več izogniti vprašanju, kdo govori resnico in kdo laže. Oboroženi spopadi na pragu Evrope, izrazito poslabšanje varnostnih razmer na Bližnjem vzhodu, kar je povzročilo več migracij, ne nazadnje podžiganje nestrpnosti in širjenje neresnic v slogu postfaktične, postresnične (ang. *posttruth*) družbe, so okoliščine, ob katerih bi se slepili, če bi rekli, da ne vplivajo na varnostne razmere in strah pred kriminalom.

Med stvarnimi razmerami in strahom je vedno pomembna razlika. Na eni strani so uradni podatki policije in drugih pristojnih organov, da so se varnostne razmere nekoliko poslabšale, vendar še vedno ne toliko, da bi bilo treba biti plat zvona. Na drugi strani je toča senzacionalizma o domala kritični varnosti v Ljubljani in širše po Sloveniji. Zakaj je letos toliko več kriminala? So migranti vzrok, da je v Ljubljani največ posilstev in spolnega nasilja? Svoj lonček senzacionalizma k temu pristavijo tudi nekateri predstavniki politike, civilne družbe in nevladnih organizacij. Vprašajmo se še mi, prebivalci Ljubljane, kakšno korist ima kdo od tega, da kljub zagotovitom pristojnih državnih organov po nepotrebnem straši s kriminalom in prikazuje prestolnico v slabi luči. Naši sogovorniki zatrjujejo, da Ljubljana kljub nekoliko slabšim razmeram vendarle ostaja med najvarnejšimi evropskimi prestolnicami. Tisti, ki mislijo drugače, pravijo, se lahko z njimi vedno pogovorijo in skupaj najdejo rešitve, ki lahko prispevajo k varnosti in dobremu počutju v Ljubljani.

Tomaž Tomaževic, policijski inšpektor in predstavnik za odnose z javnostmi Policijske uprave Ljubljana, nam je na poizvedbo o naslovnem vprašanju, ali je Ljubljana bolj ali manj varna, posredoval statistične podatke o kaznivih dejanjih z oceno varnostnih razmer. Do 31. oktobra so bile na območju Slovenije podane kazenske ovadbe za 43.935 kaznivih dejanj, kar je za 9,6 odstotka več kot v istem obdobju lani (40.093). Glede na število podanih ovadb v letošnjem letu je stanje primerljivo s predkoronskim časom (leta 2020 je bilo 44.425 kazenskih ovadb, leta 2019 pa 45.608).

Po statističnem vzorcu za celotno Slovenijo je kriminalitetna problematika nekoliko večja tudi na območju PU Ljubljana oziroma Mestne občine Ljubljana. Policija zaznava določeno povečanje kaznivih dejanj, vendar je na podlagi njenih podatkov in varnostnih ocen težko reči, da to v primerjavi z gibanjem kriminalitete pred obdobjem epidemije covid-19 izrazito izstopa.

Približno 90 odstotkov kriminalitete v Sloveniji je zaznane v mestnih okoljih. Če s to oceno ostanemo pri premoženjskih in drugih kaznivih dejanjih, ki s klasičnim kriminalom ogrožajo javno varnost in javni red, je posebnost kriminalitetne problematike v urbanih okoljih zlasti v tem, da so glavni vzroki tesno povezani z gostoto poseljenosti in fluktuacijo prebivalcev. Priložnostno so za posamezne kategorije klasičnih kaznivih dejanj, npr. žeparske oziroma drzne tatvine, najbolj nevarni predeli urbanih okolij, ki so obremenjeni z večjo prisotnostjo potencialnih žrtev in storilcev kaznivih dejanj, npr. med gnečo v nakupovalnih središčih, na območju železniške postaje,

ŽIVLJENJE V PRESTOLNICI

FOTOGRAFIJI PIXABAY

avtobusnih postajališč in drugih krajih, kjer so ljudje zaradi osredotočenosti na primarne opravke toliko manj pozorni na dogajanje v okolici.

Inšpektor Tomaževič na podlagi podatkov o kriminaliteti na območju Ljubljane ugotavlja, da v vseh letih nekoliko izstopata območji policijskih postaj Ljubljana Center in Ljubljana Moste. Vzroki so predvsem v dnevni fluktuaciji ljudi, ki je na teh območjih večja kot v drugih mestnih predelih. Podrobnejše informacije o tem so razvidne iz letnih poročil Policijske uprave Ljubljana, ki so objavljena na spletni strani policije.

Primerjava policijskih zaznav s preteklim obdobjem kaže določeno povečanje kriminalitete, vendar to ne pomeni, da je Ljubljana manj varna kot v preteklosti. Kar zadeva osumljence kaznivih dejanj, obravnavanih na območju Policijske uprave Ljubljana, gre v večini primerov za državljane Slovenije, in sicer v nekaj več kot dveh tretjinah primerov (približno 72 odstotkov), v manjšem deležu (približno 3,7 odstotka) gre za državljane drugih evropskih držav. Nekaj manj kot četrtnina (24 odstotkov) je državljanov tretjih držav, med njimi so večinoma državljani Bosne in Hercegovine, Srbije in Kosova. Približno 6,2-odstotni delež predstavljajo osumljenci iz drugih tretjih držav, kot sta na primer Alžirija in Maroko.

Policija resno spremlja problematiko prepovedanih drog. V zvezi s tem izvajajo določene dejavnosti in ukrepe za preprečitev nedovoljene trgovine in zlorab prepovedanih substanc, tako v smislu posameznih kot organiziranih kaznivih dejanj.

Tomaževič je v odgovoru sklenil, da lahko za varnost in preprečitev kriminalitete veliko naredimo tudi sami. Za to

ni treba iskati bližnjic in se po nepotrebnem izpostavljati nevarnosti. V naši zakonodaji so predvidene možnosti, kako se lahko za zagotavljanje lastne varnosti in varnosti v skupnosti oziroma javne varnosti demokratično povežemo. Policija tovrstna partnerstva z državljani in drugimi prebivalci pri zagotavljanju javne varnosti v lokalni skupnosti spodbuja in podpira. Ko gre za kazniva dejanja, svetuje, naj se ljudje, ko se znajdejo v vlogi žrtve kaznivih dejanj, po nepotrebnem ne

izpostavljajo, temveč naj takoj obvestijo policijo. Pomembni sta takojšnje obveščanje in zavarovanje dokazov ob najmanjšem sumu kaznivega dejanja. To ne velja le za žrtve kaznivih dejanj, ampak tudi za vse dobroverne prijavitelje, očitivce in druge osebe, ki bi o kaznivih ravnanjih lahko kaj vedele. Bolj ko se bomo kot družba in posamezniki zavedali pomembnosti tega sodelovanja pri zagotavljanju javne varnosti, večji bosta naša varnostna kultura in odpornost proti kriminalu.

Ob tem, kar je v odgovoru zapisal policijski inšpektor Tomaževič, lahko mirno rečemo, da je Ljubljana še vedno med varnejšimi evropskimi mesti.

Alja Bebar, strokovna sodelavka za odnose z javnostmi v Mestni občini Ljubljana, je na naslovno vprašanje poslala odgovor mestnega redarstva, v katerem so uvodoma poudarili, da je Ljubljana mesto, ki sprejema raznolikost, vendar ne na račun varnosti. To problematiko na mestnem redarstvu obravnavajo prednostno, saj je varnost ena od vrednot, za katere v mestu skrbijo že vrsto let, pri čemer posebej poudarjajo sodelovanje z državnimi organi, predvsem s policijo, pa tudi z nevladnim sektorjem.

Sodelovanje s policijo poteka po ustaljeni praksi v smislu izmenjave informacij in dela na terenu, predvsem v obliki mešanih patrolj. Ker je za zagotavljanje javne varnosti in obvladovanje varnostne problematike ključna prisotnost uradnih oseb na terenu, si prizadevajo, da bi mestno redarstvo predvsem na kritičnih lokacijah in v mestnem središču zagotavljalo kar največjo prisotnost svojih pooblaščenih uradnih oseb – redarjev. O oblikovanju strategije dela pravijo, da je ključna doslednost pri prijavljanju zaznanih kaznivih ravnanj in drugih odklonskih dejanj. V splošnem ocenjujejo, tako kot pri zakonitih oblikah sodelovanja in demokratične participacije za učinkovito zagotavljanje javne varnosti v lokalnem okolju, ugotavlja policija, da za lastno varnost meščani lahko veliko naredijo tudi s samozaščitnim vedenjem in delovanjem.

Zoran Janković nam je v vlogi župana, kot prvega med enakimi, ki so v Mestni občini Ljubljana pristojni za javno varnost, odgovoril, da so s predstavniki policije in mestnega redarstva pregledali in analizirali statistične podatke o kriminalu. Skupna ocena varnostnih razmer potrjuje, da Ljubljana ostaja najbolj varno mesto. Ob tem je pozval meščanke in meščane, da kljub vsemu ravnajo samozaščitno, v duhu dobrih medosredskih odnosov pokažejo pregovorno solidarnost in skrb za druge tudi pri osebni in premoženjski varnosti, zlasti v času odsotnosti in bližajočih se praznikov, ko se na splošno pojavi nekoliko več organiziranih tatvin in drugih kaznivih ravnanj. Ponosen sem na to, je poudaril župan Janković, da je Ljubljana mesto, v katerem živimo skupaj in spoštujemo različnost. Po dostopnih podatkih tudi statistika ne potrjuje navedb o domnevnih posilstvih migrantov. O težavah z migrantskim centrom na Viču ugotavlja, da je bilo predvsem poleti tam tudi do 1000 ljudi, čeprav ima objekt 300 postelj; »z vlado se že dogovarjamo o odprtju novih domov za migrante tudi v drugih krajih«.

Povzel Žarko Hojnik

FOTO WIKIPEDIA

ANTISEMITIZEM

KRISTALNA NOČ – NIKOLI VEČ!

Mineva 85 let od pogroma kristalne noči 9. novembra 1938. V ozadju divjega antisemitizma, ki je v zadnjih tednih privedel do številnih antisemitskih napadov in je vse večja grožnja Judom v Nemčiji in po svetu, politiki pozivajo državljane k nasprotovanju antisemitizmu in kakršnemukoli izključevanju zaradi verske ali etnične pripadnosti.

V noči na 10. november 1938 je bilo v Nemčiji napadenih, oropanih in uničenih več kot 7000 podjetij v lasti Judov. Tisoč štiristo sinagog je bilo izropanih in požganih. V številnih krajih v Schleswig-Holsteinu, na primer v Kielu, so bili Judje ponižani, oropani ali trpinčeni. V novembrskih pogromih v Nemčiji je umrlo več kot 1300 ljudi. S kristalno nočjo so nacisti nadaljevali svojo politiko odvzema volilne pravice ljudem judovske vere, ki se je začela s »prevzemom oblasti« leta 1933 in končala z milijonskimi poboji v tovarnah smrti ter s sistematičnimi poboji s strani SS. Kristalna noč je poimenovana po drobcih razbitega stekla, s katerimi so posuli ulice po tem, ko so bila razbita okna trgovin, zgradb in sinagog v lasti Judov.

Povod za napade naj bi bil atentat na nemškega diplomata Ernsta vom Ratha, ki ga je izvedel Herschel Grynszpan, 17-letni poljski Jud, rojen v Nemčiji, ki se je skrival v Parizu. Sedmega novembra 1938 zjutraj je Grynszpan odšel na nemško veleposlaništvo v Parizu ter prosil za pogovor z uradnikom veleposlaništva. Ko je izvedel za deportacijo staršev iz Nemčije na poljsko mejo, je ustrelil Ernsta vom Ratha, tretjega tajnika nemškega veleposlaništva v Parizu. Nacisti so ta atentat uporabili kot pretvezo za začetek kristalne noči.

Uredništvo

POVABILO

ČS Črnuče vabi k posredovanju programov in projektov za leto 2024

Četrtna skupnost Črnuče Mestne občine Ljubljana si želi sodelovati v programih in projektih krajevnega pomena na področju kulture, športa, gasilstva, medgeneracijskega sodelovanja, varstva okolja in sociale.

Vabimo vsa društva in druga združenja, zavode, ustanove, pa tudi druge pravne osebe, da nam posredujete predstavitev svojih programov in projektov, ki bi jih v sodelovanju z nami izvedli v letu 2024. Vloge posredujte do petka, 5. januarja 2024, do 13. ure, pisno na sedež ČS Črnuče, MOL, Dunajska 367, Ljubljana, ali na elektronski naslov: mol.crnuce@ljubljan.si.

Prednost bodo imeli društva, zavodi, ustanove ali pravne osebe s sedežem na Črnučah oz. tisti, ki opravljajo dejavnosti, dostopne vsem občanom na območju Četrtna skupnosti Črnuče in zasledujejo cilje Mestne občine Ljubljana in Četrtna skupnosti Črnuče, kot tudi inovativni pristopi.

V predstavitev vključite **osnovne podatke** (ime, naslov, predsednik oz. predsednica, zastopnik oz. zastopnica, številka poslovnega računa in davčna številka), **vsebino in cilj programa oz. projekta, oceno in specifikacijo stroškov, število ur oz. dni programa, velikost (število) skupine ter predviden termin izvedbe.**

O odločitvi sveta Četrtna skupnosti Črnuče bodo društva oz. zavodi obveščeni pisno najpozneje 45 dni po seji sveta Četrtna skupnosti Črnuče januarja 2024.

V pričakovanju pobud in predstavitev vas lepo pozdravljamo!

PRILOGA: OBRAZEC

POVEZAVA DO **DOCX**-VERZIJE OBRAZCA

POVEZAVA DO **PDF**-VERZIJE OBRAZCA

OŠ N. H. MAKSA PEČARJA

TRADICIONALNI SLOVENSKI ZAJTRK

Dan slovenske hrane (uradno ga je razglasila vlada) in projekt *Tradicionalni slovenski zajtrk* sta vsako leto tretji novembrski petek. Tokrat smo ju na osnovni šoli n. h. Maksa Pečarja zaznamovali v petek, 17. novembra. Skladno s sloganom *Kruh za zajtrk – super dan!* smo namenili več pozornosti kruhu. V tednu pred dnevom slovenske hrane so se učenci učili, kaj je zdrava prehrana, o pomenu rednega zajtrkovanja za zdravje ter o lokalno pridelani hrani. Pripravili so pogrinjke in se učili o vedenju pri mizi. Poudarili smo tudi pomen čebelarstva in varovanja okolja. V okviru pouka so učenci ustvarjali – pripravili so risbe čebel, pekli so medenjake in pripravili različne namaze.

V petek smo imeli tradicionalni slovenski zajtrk: kruh, mleko, maslo, med in jabolko ali drugo slovensko sadje. Kruh so nam dostavili iz pekarnice Blatnik Pek (iz krušne peči), mleko s kmetije Jamšek, maslo iz mlekarne Celeia, jabolka z Biotehniške fakultete, med pa smo nabavili pri čebelarstvu Kostanjšek.

Eva Križnar

ŽIVLJENJE NA ZEMLJI

Podnebne spremembe so tukaj in kako naprej

Kriza na področju biotske raznovrstnosti je neločljivo povezana s podnebno krizo. Izguba biotske raznovrstnosti in propad ekosistemov, skupaj s pospešenim višanjem globalne temperature, ki povzroča podnebne spremembe, sta med največjimi grožnjami, s katerimi se spoprijema človeštvo. Zato je evropski parlament že leta 2019 razglasil okoljsko in podnebno krizo, krizne razmere pa zaradi požarov, suš, poplav in vročinskih valov občutimo tudi pri nas.

Znanost brez dvoma potrjuje, da je slabo stanje Zemlje posledica človekovih posegov, predvsem načina proizvodnje in potrošnje, ki ju poganjajo fosilna goriva. Tega gotovo nismo hoteli, želeli smo si živeti bolje kot naši predniki in za boljše življenje si prizadeva velik del revnega sveta. Vendar bomo na poti do večje blaginje morali ravnati drugače, saj pot, ki smo jo začrtali na globalnem Zahodu, vodi v zelo slabe scenarije za človeštvo. Letos smo na svetu že 2. avgusta porabili vse viře, ki jih Zemlja lahko v enem letu obnovi. Če bi vsi živeli, kot živimo v Sloveniji, bi potrebovali skoraj tri Zemlje in pol. Nam pripadajoče viře smo porabili do 18. aprila.

OGLIČNI ODTIS

Slovenija se zaradi geografskih značilnosti segreva hitreje od svetovnega povprečja. Globalna temperatura se je v zadnjih 60 letih dvignila za približno 0,9 stopinje Celzija, povprečna temperatura zraka v Sloveniji pa za okoli 2 stopinji Celzija. Hkrati imamo kar velik ogljični odtis na prebivalca. To je količina toplogrednih plinov, ki so posledica porabe električne in toplotne energije, prevozov, oskrbe s hrano ter uporabe storitev in izdelkov, ki jih kupujemo. Ogljični odtis povprečnega prebivalca Slovenije znaša okrog 8,4 tone ekvivalenta CO₂ in je za 0,8 tone višji od povprečja Evropske unije.

Slovenija se je zavezala, da bo do leta 2050 dosegla podnebno nevtralnost in s tem prispevala k preprečitvi katastrofalnih podnebnih sprememb, kot smo se zavezali s pariškim sporazumom. V podnebno nevtralni družbi izpusti toplogrednih plinov, ki jih povzročamo ljudje, ne bodo presegali zmognosti naravnih ponorov (predvsem gozdov in travinja), da ogljikov dioksid odstranijo iz ozračja. V Sloveniji bomo zato morali v naslednjih dveh ali treh desetletjih izpuste toplogrednih plinov zmanjšati skoraj sedemkratno oziroma na 1,25 tone ekvivalenta CO₂ na prebivalca.

CESTNI PROMET

Eden izmed največjih povzročiteljev izpustov toplogrednih plinov, ki s kopičenjem v atmosferi povzročajo podnebne spremembe, je pri nas cestni promet. Od tega večji del predstavlja promet z osebnimi avtomobili. Predvsem na vpadnicah v

Ljubljano in druga večja mesta je ta problem zelo očitna. Kljub sprejetim politikam za zmanjšanje prometa se ta vztrajno večja, večja se tudi vozni park Slovencev, celo hitreje, kot raste prebivalstvo. Po podatkih statističnega urada je bilo konec lanskega leta pri nas registriranih 1,2 milijona osebnih vozil.

Za ustavitve poglabljanja splošne okoljske krize bomo morali svoj način življenja uskladiti s planetarnimi omejitvami. Pri tem bi morali največ prispevati tisti, ki so največ prispevali k nastanku krize. Ta bo namreč najbolj prizadela najrevnejše in ranljive skupine ljudi, ki so k nastanku problema prispevali najmanj. Reševanje te globalne problematike ne sme iti na njihov račun. Upoštevanje planetarnih omejitev ne pomeni, da se moramo odpovedati civilizacijskim pridobitvam, ampak da je treba našo porabo prilagoditi resničnim potrebam.

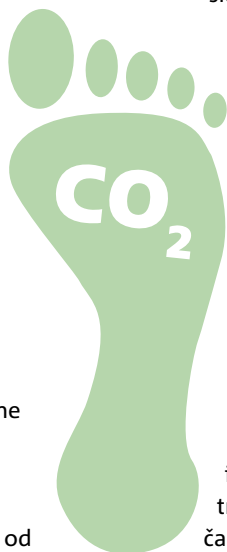
Potrebujemo dober, hiter in cenovno dostopen javni potniški prevoz, na krajše razdalje pa se odpravimo peš ali s kolesom. Potrebujemo kakovostno, ekološko pridelano hrano, katere pridelava je najbolj prijazna do narave. Potrebujemo očitno tudi manj hrane, ker je še vedno preveč zavržemo (lani kar 72 kilogramov na prebivalca). Za podnebje in naše zdravje bo koristno, če bomo zmanjšali potrošnjo (rdečega) mesa, ki ima veliko večji ogljični odtis od hrane rastlinskega izvora.

PRILAGODITEV ŽIVLJENJSKEGA SLOGA

Zmanjšajmo porabo energije v gospodinjstvu, poskrbimo za izolacijo bivališč. Ni tudi nujno, da vse, kar občasno potrebujemo, tudi kupimo. Marsikaj si lahko izposodimo, predvsem pa si želimo izdelkov, ki bodo trajnejši in jih bo mogoče popravljati, kot je bilo to v času naših staršev in starih staršev. Enostavno rečeno, ne moremo imeti vsak svojega bazena, lahko pa bi imela vsaka lokalna skupnost svoj bazen za uporabo vseh prebivalcev. Ni le zasebni »luksuz« tisti, ki nam zagotavlja kakovostno življenje, temveč nam to lahko zagotavlja tudi kakovosten »javni luksuz«, dostopen vsem.

Vsak od nas lahko s prilagoditvijo življenjskega sloga prispeva k premikom. Največjo odgovornost za sistemske spremembe pa nosita država in gospodarstvo, ki morata svoje politike in delovanje uskladiti z realnostjo na našem planetu. Prav zdaj pripravljajo podnebni zakon in prenovi nacionalnega energetskega in podnebnega načrta, ki bosta poleg dolgoročne podnebne strategije Slovenije do leta 2050 ključna podnebna dokumenta pri nas. Pomembno je, da si v teh dokumentih kot skupnost zastavimo dovolj ambiciozne cilje in določimo ukrepe, s katerimi bomo čim hitreje dosegli podnebno nevtralnost.

Mag. Senka Šifkovič

OBMOČJE OB REKI SAVI

Čar vrtičkarstva

Leta 2021 je Mestna občina Ljubljana začela obsežen projekt urejanja območja ob reki Savi v spodnjih Črnučah. Glavni cilj projekta je preurediti območje skladno s predpisi Mestne občine Ljubljana, ustvariti lepo okolje in s tem izboljšati kakovost življenja. V sodelovanju s podjetjem Grizlo d.o.o. so bili doseženi pomembni premiki, še več se jih obeta v prihodnosti.

Eden od največjih izzivov na tem območju je bila pretekla podoba vrtičkov, ki so bili večinoma uporabljeni kot prostor za preživljanje prostega časa, piknike in zabave, niso pa bili namenjeni temu, kar je v temelju pravi namen vrtičkarstva, pridelavi lastne hrane in samopreskrbi s pridelki.

Pravila, ki jih je Mestna občina Ljubljana sprejela že pred leti, določajo, da dimenzije vrtnih lop ne smejo presežati 2 x 2,5 metra v širino in 2,5 metra v višino, najmanj 70 odstotkov vrtička mora biti namenjenega gojenju vrtnin, nikjer ne sme biti zidanih žarov. Ograje okoli vrtičkov so lahko visoke največ 1,6 metra in narejene iz žične ograje ali zasajene žive meje. Izjema so ograje ob cestišču, ki so lahko visoke 2 metra (zaradi zadrževanja prahu). Prav tako je strogo prepovedano odlaganje smeti, gradbenega materiala ali drugih neprimerenih predmetov, ki niso skladni z načeli ohranjanja zelenega okolja. Poleg naštetega so vrtičkarji dolžni spoštovati javni red in mir, zato na vrtičkih ni dovoljeno prirežati zabav ali glasno predvajati glasbe.

Na tem območju je več kot 600 vrtičkarjev, večina jih je že prilagodila vrtičke predpisanim določilom. Tisti, ki še niso upoštevali novih pravil, so prejeli opomine ali globe, nekaj vrtnih lop je bilo tudi porušenih s strani inšpektorata MOL.

V zadnjih treh letih je podjetje Grizlo d.o.o. v sodelovanju z MOL izvedlo številne projekte v zvezi z urejanjem vrtičkarskega območja. Med drugim je bilo z območja odpeljanih 15 ton salonitnih plošč. Ker gre za nevaren odpadek, je bila tej problematiki namenjena posebna pozornost. Prav tako je bilo odpeljanih ogromno drugih odpadkov in gradbenega materiala. Okolico se ureja z redno košnjo trave, obrezovanjem dreves, urejanjem ceste in poti ter odstranjevanjem nevarnih predmetov oz. objektov.

Na območju se izvaja nadzor skladnosti vrtičkov s pravili MOL, vrtičkarje Grizlo d.o.o. opozarja na odstopanja od pravil, vodi aktivnosti za odpravo nepravilnosti in izvaja administrativna dela za učinkovito upravljanje območja.

Vedno več vrtičkarjev in drugih obiskovalcev pride na sprehod v naravo in posedajo ob na novo urejenem območju

ob Savi, kjer smo uredili tudi pot za sprehajalce in območje opremlili s klopmi in ležalnimi ploščadmi.

Ker se na območju pojavljajo vozniki avtomobilov, ki vozijo z neprilagojeno hitrostjo in s tem ogrožajo pešce ter po nepotrebnem prašijo okolico, je podjetje Grizlo d.o.o. na določenih mestih postavilo hitrostne ovire, t. i. ležeče policaje, in s tem upočasnilo nekatere voznike.

Veliko aktivnosti se izvaja tudi na področju ozaveščanja vrtičkarjev o ukrepih za večjo varnost. Za zagotavljanje varnega in prijetnega vrtnarjenja, skladnega s pravili, podjetje Grizlo d.o.o. ves čas sodeluje s predstavniki MOL, policijo in gasilci.

Na vrtičkih potekajo tudi vodeni ogledi za oddajo praznih parcel novim najemnikom. Poskrbljeno je tudi za marketing, snemanje oglasov in prepoznavnost vrtičkarskega območja, saj okolica ponuja čudovite možnosti za počitek v zeleni oazi, na katero smo lahko zelo ponosni.

OBNOVLJENA SPREHAJALNA POT

Mestna občina Ljubljana je uredila 40-metrski pas ob Savi, ki je bil prej neprehoden, zaraščen z invazivnimi rastlinami in zaseden z objekti, ki so jih postavili prebivalci na parcelah ob Savi. Dela so bila končana do začetka vrtičkarske sezone in območje je bilo spremenjeno v čudovito sprehajalno pot ob Savi, ki je velika pridobitev za črnuško okolico in njene prebivalce.

Po poplavah je bila več kot polovica sprehajalne poti znova neprehodna. MOL je v dveh mesecih poskrbel za sanacijo območja in odstranitev materiala, ki ga je naplavila ujma. Uporabniki prostora lahko spet nemoteno uživajo v naravnih lepotah.

VABLJIVA OKOLICA

Vrtičkarsko območje ob Savi je v zadnjih letih zacvetelo v vsej svoji lepoti. Čudovito urejena okolica privablja posameznike in skupine, da si vzamejo čas zase v naravi. Če se boste sprehajali po območju, boste morda naleteli na družine, kolesarje, posameznike ali otroke iz vrtca, ki brezskrbno uživajo na zraku. Ob sprehajalni poti je MOL namestil klopi, na katerih lahko posedite, poklepetate, si privoščite odmerek vitamina D na soncu in spočijete duha od vsakdanjega stresa.

ODKRIJTE LJUBEZEN DO VRTIČKARSTVA

Če razmišljate o najemu vrtička, je na voljo še nekaj prostih parcel. Povpraševanja je veliko, zlasti zdaj, ko se cene dobrin višajo in je prihodnost čedalje bolj negotova. Vrtiček si lahko prilagodite po svojih željah, a seveda v okviru pravil. Če bi se želeli pridružiti skupnosti vrtičkarjev, se lahko dogovorite za vodeni ogled prostih parcel. Za več informacij pokličite podjetje Grizlo d.o.o. na telefonsko številko 064 120 771.

Vse dejavnosti, ki potekajo na območju spodnjih Črnuč ob Savi, bodo nedvomno prispevale k zadovoljstvu vseh, tako uporabnikov vrtičkov in lastnikov kot okoliških prebivalcev.

Rok Končan, Grizlo d.o.o., v sodelovanju s sodelavci MOL

VRTEC ČRNUČE

VAR(Č)NE POTI

Ob *Evropskem tednu mobilnosti* smo v črnuškem vrtcu tako kot vsako leto pripravili pester nabor dejavnosti za obe starostni skupini. V dejavnosti smo vključili tudi starše. Otroci so spoznavali vse o prometu. Na sprehodih so se varno vključevali v promet. Natančno so opazovali prometne znake, križišča in kolesarske poti. Oglledali so si avtobusno postajo, železniško postajo in izposojevalnico koles »Bicikelj« v Črnučah. Najstarejše skupine iz enot Ostržek, Gmajna in Sapraniška so se z mestnim avtobusom številka 21 odpeljale na obisk k vrstnikom v enoto Sonček v Šentjakobu. Skupina 4–6-letnih otrok iz enote Ostržek se je s končne postaje avtobusa št. 6 v Črnučah peljala do postajališča Rogovilc, kjer so si ogledali notranjost avtobusa, povprašali šoferja o njegovem delu in si na avtobusni postaji ogledali vozni red avtobusa ter avtomat za polnjenje urbane.

Nekatere skupine so se ta teden odpravile na izlet z vlakom v Kamnik. Otroci so uživali v vožnji in med vožnjo poklepetali s sprevodnikom, ki jim je predstavil svoj poklic. Pred enotami našega vrtca so potekali kolesarski poligoni z upoštevanjem prometnih pravil, prometnih znakov in ovir. Za otroke najmlajših skupin so strokovni delavci pripravili razgibane poligone v garderobah vrtca. Malčki so se preizkušali v spretnostih po klančini, v tunelu in na poganjalcih. Nekateri so od doma pripeljali kolesa in imeli kolesarsko dopoldne.

Dejavnosti so popestrili s prepevanjem pesmi o vozilih. Pri likovnih dejavnostih so z različnimi tehnikami risali na temo prometa. Med skupinami so pripravili prometni kviz in nadgrajevali znanje o varnih poteh v prometu. Starejše skupine so naredile plakate na temo *Onesnaževanje planeta in Kako lahko zmanjšam onesnaževanje v svojem okolju*. Igralnice so obogatili s poučnimi prometnimi koticiki. V sodelovanju s starši so strokovni delavci z otroki spremljali prihode in odhode v vrtec in iz vrtca.

Opažamo, da starši še vedno največkrat pripeljejo otroke v vrtec z osebnim avtomobilom. Nekaj otrok prihaja v vrtec s kolesom oziroma peš. Vse več otrok pa prihaja v vrtec z električnim skirojem. V enoti Sonček je najstarejši skupini obiskala maskota Zavarovalnice Triglav kuža Pazi, ki najmlajše ozavešča o prometni varnosti. Z maskoto so otroci iskali rešitve za zmanjšanje izpušnih plinov in na sprehodu v Šentjakobu ponovili prometna pravila.

V enoti Ostržek je otrokom strokovni delavec predstavil motor – vozilo, s katerim se vsak dan pripelje v službo, in motoristično opremo. Obvezni del opreme je čelada. V sodelovanju s črnuško četrtno skupnostjo so se posamezne skupine udeležile dogodka ob *Evropskem tednu mobilnosti* na Primožičevi ulici, kjer so na dano temo otroci s kredami porisali asfaltne poti.

Jasmina Furman, pomočnica ravnateljice

MOL IN MOM

POVRATNO DELOVNO SREČANJE

Podžupan Mestne občine Ljubljana (MOL) Dejan Crnek je z ožjimi sodelavci službe za lokalno samoupravo in predstavniki četrtnih skupnosti v Ljubljani 26. oktobra gostil mariborskega podžupana dr. Sama Petra Medveda in predstavnike mariborske lokalne samouprave ter mestnih in krajevnih skupnosti. Udeležence sta v uvodu pozdravila ljubljanski in mariborski župan, Zoran Janković in Saša Arsenovič, nato smo se seznanili z nekaterimi projekti Mestne občine Ljubljana ter četrtnih skupnosti Golovec, Polje in Zalog. Delovno srečanje smo sklenili z ogledom Termoelektrarne Toplarne Ljubljana.

Obisk bo prispeval k izmenjavi informacij in izkušenj, ki bodo v dragoceno pomoč pri oblikovanju smernic za naprej. Poleg Centra Rog in prenovljene Cukrarne sta bili posebej zanimivi predstavitvi Četrtnega centra Golovec ter Četrtnega centra Zalog. Slednji je nastal v javno-za-sebnem partnerstvu (Spar Slovenija – Mestna občina Ljubljana) in stoji v obnovljeni trgovini Spar. Oba centra gostita dnevna centra za starejše in Mlade zmake ter nekatere športno-rekreativne dejavnosti, pa tudi lokalna društva. V centru Zalog sta še dve novi dvorani, ena je namenjena športnim, druga pa kulturnim in drugim dejavnostim. V Zalogu - Kašlju za mlade obstaja tudi Skupnostni center »Borc«, ki je nastal iz odsluženega mestnega avtobusa (pobarvan v vijolično) in je namenjen učenju, kulturi, druženju in umetnosti. Tam nas je pozdravil Nikolovski s Sančem.

Načrtovanje izgradnje manjšega pokritega bazena v Zalogu je nekakšna pika na i in pomembna pridobitev za prebivalce, poleg obstoječega nagrajenega vrtca Pedenjcarstvo iz lesa za neskončno igro otrok.

Jadranka Vouk-Železnik

19. NOVEMBER

SVETOVNI DAN STRANIŠČ

Morda se sliši nenavadno, vendar je ta dan posvečen pomembni temi. Kajti ko govorimo o straniščih, to pomeni veliko več kot le »tiho mesto«, na katerem opravljate svoj posel, gre za higieno in varne sanitarne pogoje, ki so bistveni za preživetje.

Stranišče je majhno, a mogočno, kot kolibri. Kolibri je simbol svetovnega dneva stranišč in svetovnega dneva vode 2023. V starodavni zgodbi kolibri naredi vse, kar lahko, da bi se boril z velikim – nosi kapljice vode v kljunu. Njegova dejanja – čeprav majhna – pomagajo rešiti velik problem.

Ste vedeli, da trenutno 3,5 milijarde ljudi živi brez varnih stranišč in 2,2 milijarde ljudi brez pitne vode? 419 milijonov ljudi še vedno hodi na stranišče na prostem. Za večino ljudi je to samoumevno. Dve milijardi ljudi – četrtnina svetovnega prebivalstva – doma nima osnovnih pripomočkov za umivanje rok, rok si torej ne morejo umiti z milom in vodo.

Onesnažena voda, sanitarije in higiena so vsak dan odgovorni za smrt približno tisoč otrok, mlajših od pet let. Pri sedanji stopnji bo do leta 2030 tri milijarde ljudi živelo brez varnih stranišč, dve milijardi brez pitne vode in 1,4 milijarde brez osnovnih higienskih pripomočkov. Ta globalna kriza pomeni grožnjo naravi in zdravju vseh, zlasti žensk, deklet in drugih ranljivih skupin. Začelo se je odštevanje do leta 2030, da bodo vsem zagotovili varna stranišča in vodo. Sanitarije in pitna voda so človekova pravica, dostop do teh storitev je ključen za zdravje ljudi in celovitost okolja. Ž. H.

SEJA MESTNEGA SVETA MOL

Zakaj na Črnučah ne bo novega vrtca

Na osmi seji mestnega sveta MOL je bila na dnevnem redu tudi točka o lokacijski preveritvi za del območja OPPN za dele območij urejanja B56/4-1 Gmajna, BR 6/1 Stare Črnuče in BP 6/3 Opekarna Črnuče. Enostavno povedano, gre za izgradnjo nove soseske Lagom, v okviru katere bi morali urediti tudi šest enot vrtca.

Investitor ZL Living je lastnik zemljišča in stanovanjsko sosesko s približno 250 stanovanji že gradi, kar bližnji stanovalci dodobra občutijo, saj vsak dan spremljajo ropot tovornjakov, hiše in vrtove pa jim dodobra zaprašijo.

DODATNA STANOVANJA

Investitor je podal pobudo za izvedbo postopka lokacijske preveritve, v kateri predlaga odstopanje od prostorskih izvedbenih pogojev, ki določajo, da je treba urediti tudi vrtec s šestimi enotami. Namesto teh šestih enot vrtca bo investitor zgradil dodatna stanovanja. V času javne razgrnitve je MOL prejela veliko pripomb od občanov, črnuškega četrtnega sveta in črnuškega vrtca, ki seveda te pobude ne podpirajo oziroma ji odločno nasprotujejo. Kaj lokacijska preveritev sploh pomeni?

Gre za instrument prostorskega načrtovanja, po katerem lahko investitor poda pobudo za odstopanje od prostorskih izvedbenih pogojev. Enostavno povedano, gre za naknadno spremembo prostorskega akta (gradbenega dovoljenja). Seveda zakon predpisuje določene pogoje za tako spremembo, ki jih ni težko upravičiti in torej izpeljati namero o lokacijski preveritvi.

MOL je šla investitorju na roko, saj je v obrazložitvi navedla, da ni potrebe po gradnji vrtca, saj bo z obstoječimi kapacitetami javnih vrtcev v Ljubljani lahko zagotovila prostor tudi za otroke iz nove soseske. Po obrazložitvi na seji mestnega sveta je župan Zoran Janković navedel, da je na območju Ljubljane dovolj kapacitet in ni potrebe po dodatnem vrtcu v Črnučah. Po izjavah mestne oblasti njihove študije kažejo, da v prihodnje otrok ne bo dovolj, zato ni potrebe po novem vrtcu.

VSE ENOTE VRTCA SKORAJ ZASEDENE

Podrobnejša analiza in trenutni podatki o številu otrok v enotah Vrtca Črnuče kažejo ravno nasprotno. Vse štiri enote tega vrtca so skoraj popolnoma zasedene in tudi površina, ki je po normativih določena na najmanj dva kvadratna metra na otroka, je v Črnučah že na kritični točki, tako da manevrskega prostora skoraj ni več. Predvideno je, da bo v novi soseski od 50 do 60 predšolskih otrok, saj se v nova stanovanja večinoma vseljujejo mlade družine. Pa ne gre samo za otroke iz nove soseske. V črnuški četrti skupnosti se v zadnjih letih gradi precej individualnih hiš, zato bo otrok verjetno še več.

Dobesedno je v obrazložitvi MOL zapisano: »Prostorski pogoj iz OPPN, ki določa obvezno izgradnjo vrtca, OVIRA investitorja pri realizaciji svoje investicijske namere, torej

izgradnje večstanovanjskega naselja, oziroma je investicija povezana z nesorazmernimi stroški investitorja in občine, saj bi izgradnja vrtca brez obstoja javnih potreb vodila v stroške investitorja oziroma bi vztrajanje pri navedeni investiciji vrtca vodilo v nesorazmerne stroške na strani MOL.«

FOTO LAGOM

Z VRTCEM VEČ STROŠKOV KOT S STANOVANJI

Tukaj je srž pobude. Edini interes investitorja je čim večji dobiček, kar je za podjetje logično. Ni pa logično in v skladu z zakonom o lokalni samoupravi, ki določa, da med drugim občina ali mesto za zadovoljevanje potreb prebivalcev opravlja tudi naloge za pospeševanje predšolskega varstva. Z vrtcem so višji stroški kot s stanovanji.

Vrtec je treba najprej zgraditi, ga opremiti in vzdrževati, mesečno zagotavljati sredstva za zaposlene, poravnovati tekoče stroške in še kaj. Stanovanja pa je, po navedbah župana, že rezerviral ali celo odkupil Javni stanovanjski sklad MOL in s tem je za MOL problem z dodatnimi stroški rešen. Kako se bodo bodoči stanovalci z majhnimi otroki znašli glede varstva, Jankoviča ne skrbi, predlaga in ponuja jim možnost, da otroke vozijo v druge dele Ljubljane, kjer prosto mesto je, četudi na Galjevico ali Zadobrovo. Ne skrbita ga že tako povečan in preobremenjen promet ob prometnih konicah in onesnaženje okolja. Stalno poslušamo hvalisanje, kako Ljubljana skrbi za čisto okolje, in pozive k manj uporabi osebnih vozil.

V razpravi, v kateri so sodelovali opozicijski svetniki in se s pobudo seveda niso strinjali, je Janković vse te pomisleke in argumentirane pripombe zavrnil. Sledilo je glasovanje, na katerem so vsi svetniki Liste Zorana Jankoviča ob podpori Gibanja Svoboda in svetnika Liste šport za zdravje izglasovali predlagani sklep, torej da se vrtca v okviru nove soseske ne zgradi. Vsi ti svetniki naj pojasnijo občanom, zakaj so se tako odločili. Bodoči stanovalci nove soseske, ki že imate ali načrtujete otroke, pa čim prej začnite iskati prosto mesto za potomce kje drugje po Ljubljani.

Darinka Kovačič, SDS, svetnica Četrtni skupnosti Črnuče, mestna svetnica

SOŽITJE IN SOBIVANJE

Evropsko srečanje mladih

FOTOGRAFIJA: MARIJA POKLUKAR

Večje mednarodno srečanje mladih bo v Ljubljani od 28. decembra do 1. januarja 2024. Zbralo se bo nekaj tisoč mladih z vseh koncev Evrope. Gre za tradicionalno srečanje, ki ga že 45 let ob koncu leta pripravlja Taizéjska skupnost iz Francije. Namen srečanja je spodbuditi mlade, da poglobijo svoje duhovno življenje in postanejo nosilci miru, sprave in solidarnosti.

Dogajanje bo potekalo v Ljubljani in okolici. Posebnost *Evropskega srečanja mladih* je, da udeleženci ne živijo v hotelskih nastanitvah, ampak izkusijo gostoljubnost domačinov. Ne pričakujejo luksuza. Bolj kot dobro opremljena soba za goste sta zanje pomembni toplina in srčnost. S seboj prinesejo podlogo in spalko ter prosijo le za dva kvadratna metra prostora. Gostitelji jim ponudijo zajtrk in na novega leta dan praznujejo z gosti ob skupnem kosilu. Tudi v Črnučah iščemo namestitev za 120 mladih.

Korenine srečanja segajo v čas, ko je bila Evropa grobo razdeljena. Želja bratov, ki živijo v Taizéju, je bila, da bi duha sprave in miru ponesli onkraj vasi, ki so jo s svojo prisotnostjo preoblikovali. V skupnosti bratov, ki prihajajo kar iz 25 narodov in različnih krščanskih ozadij, so hoteli dati mladim vidno znamenje prizadevanja za sožitje in sobivanje. Ker pa vsi niso mogli obiskati Burgundije, so začeli srečanja organizirati v večjih evropskih mestih, kot so Pariz, London, Dunaj, Barcelona, Rim, Riga, Basel in mnoga druga.

MOLITVE IN DELAVNICE

Običajno se srečanje začne z zajtrkom pri gostiteljih in nadaljuje z molitvijo v župnijski cerkvi. Taizéjske molitve zaznamujejo pesmi, ki so zelo enostavne in se ponavljajo. Ponavadi gre za uglasbitev svetopisemskega stavka, ki se ponovi tudi osemkrat. Po branju svetopisemskega odlomka ne sledi pridiga, ampak daljša tišina. Ta je velikokrat še najbolj zgovorna. Po molitvi se mladi zberejo v pogovornih skupinah, se spoznajo in delijo lastne izkušnje z drugimi. Tako se rodi marsikatero prijateljstvo. Opoldne potekajo molitve v cerkvah po središču Ljubljane, nato pa raznovrstne delavnice na temo duhovnosti, družbe in kulture. Proti večeru poteka glavni program v Stožicah, kjer udeleženci najprej prejmejo večerjo, nato pa sklenejo dan z molitvijo.

Ker je program odprt za širšo skupnost, vas vabimo, da se že zjutraj pridružite mladim na molitvah v cerkvi sv. Jakoba. Prav tako bodo delavnice ob predhodni najavi odprte za vse. Tudi večerna molitev v Stožicah ob 19. uri je priložnost, da doživite vzdušje, ki ga ustvarijo gostje s pomočjo domačinov in drugih.

Tilen Čebulj

PRIREDITEV

Dan sosedov je postal dan četrtne skupnosti

Ne ustrašite se na videz dvoumnega naslova. Z njim organizatorji, predvsem pa četrtna skupnost, sporočajo, da se bo nekdanja prireditev *Dan sosedov*, ki jo je v začetku stoletja vzpostavila Evropska unija, od letos naprej nadaljevala kot *Dan četrtne skupnosti Črnuče*. Navsezadnje sta si vsebini obeh naslovov blizu: četrtna skupnost je nekoliko razširjena soseska, ki formalno kar posrečeno predstavlja naše domače okolje. V njej smo skorajda vsi sosedje.

Če me spomin ne vara, smo *Dan sosedov* na Črnučah prvič izvedli takoj po vstopu Slovenije v Unijo, torej leta 2005. Prireditev je praviloma potekala vsako leto; le enkrat (leta 2016) jo je odplaknil dež, saj se je na prvi napovedani datum hudo ulilo, nalih pa se je ponovil tudi na drugi napovedani datum. Tudi epidemija covid-19 je izbrisala prireditev leta 2021, vsa druga leta pa so bila prijazna, tako da bo dogodek kmalu praznoval dvajsetletnico obstoja.

Najprej se je dogajalo junija (v tem času dan sosedov še vedno proslavlja večina ljubljanskih četrti), potem se je zaradi množice drugih junijskih kulturnih prireditev na Črnučah (toliko jih na ravni četrti verjetno nima nobena druga ljubljanska četrt) dogodek prenesel na začetek jeseni, ko kulturna društva šele jemljejo sapo za novo sezono. Tudi tokrat je bilo tako: letošnji *Dan četrtne skupnosti Črnuče* se je zgodil na prelomu poletja v jesen, 21. septembra.

Lepo je, da lahko Črnučani približno triurno prireditev, ki navadno poteka na trgu med kulturnim, gasilskim in zdravstvenim domom, pripravimo izključno z lastnimi močmi in izvajalci. Če mislite, da je tako povsod drugod po Ljubljani, se motite. Pravzaprav so bili gostje le godbeniki pihalnega orkestra, pa še ti so naši stari črnuški prijatelji, ki denimo svoj letni koncert vselej izvedejo na Črnučah.

PESTER PROGRAM, SOLIDEN OBISK

Naša kulturna, športna in humanitarna društva, osnovnošolci, krajevna izpostava Mladih zmajev in knjižnica so tudi tokrat izvedli program, ki bi se lahko zaradi množice domačih udele-

žencev prej čezmerno podaljšal, kot da bi ga zmanjkalo. Tudi obisk je bil soliden, saj je dogodek dostopen vsem. Tistega popoldneva so si mnogi vzeli čas in prišli pogledat, kaj se dogaja. Večina se je dobro zabavala in bila hvaležna za to, kar so videli in doživeli.

Morda velja ob izvajalcih programa posebej pohvaliti bližnje gostince, slašičičarno Rašica in restavracijo Rogovilc, saj so širokogrudno stregli svoje dobrate, ki jih je kljub obilni količini hitro zmanjkalo. Tudi trgovina Mercator ni stala ob strani, gasilci so omogočili delitev okrepčil nastopajočim, cvetličarji *Riosa Vite* pa so obiskovalcem podarili sto lepih aranžmajev. Predstavniki Ljubljanskega potniškega prometa so v okviru *Evropskega tedna mobilnosti* predstavili zanimivo aplikacijo, ki bo v prihodnje potnikom javnega prometa lahko precej olajšala uporabo. Z zanimanjem smo poslušali predsednika četrtne skupnosti Gregorja Kumra, saj je bila to verjetno njegova prva javna predstavitev pred množico Črnučanov. Verjamem, da je bil vesel številnih kulturnikov, športnikov in vseh, ki so izvedli prijetno srečanje, ki je četrti lahko v ponos. Predsednika smo bili veseli tudi mi.

BREZPLAČNE URE

Ko smo organizatorji sešteli neizogibne stroške skromnega prigrizka in pijače za dvesto udeležencev, tehnično izvedbo, varovanje in vodenje prireditve, nadomestilo avtorskih pravic in še kakšno malenkost, nismo bili navdušeni. Finančno podporo četrtne skupnosti smo presegli za 300 evrov oziroma so stroški znašali natanko toliko, kolikor so lani in kolikor smo v začetku leta predlagali kot vsoto za plačilo najnujnejših stroškov letošnje prireditve. Naša ocena je bila zasnovana na dolgoletni izkušnji, ki so ji lani zaupali tudi v četrtni skupnosti in prireditve podprli v predlagani višini. Da se razumemo: delo koordinatorice Helene Lampe, ki je v pripravo vložila približno tristo ur, je bilo brezplačno, prav tako delo vseh drugih neposredno sodelujočih pri organizaciji. Ljudi z najmanj dvomestnim številom opravljenih ur je bilo kar nekaj, poleg društvenikov Svobode še iz Medžimurskega kulturno-umetniškega društva Ivan Car, s katerimi si vsako leto delimo organizacijo.

To, da nihče od nastopajočih razen skodelice golaža ni dobil plačila za svoje delo, morebitne druge stroške nastopa pa je pokril kar sam, je že od začetka samoumevno. Pa se nam vse skupaj ne bi zdelo sporno, če ne bi mesec dni pozneje četrtna skupnost prireditvi, na kateri je pred upokojenci nastopil en sam (verjetno komercialni, a niti ne pretirano kakovosten) glasbeni ansambel, organizacija pa ni zahtevala niti 10 odstotkov zgoraj opisanega dela, namenila 20 odstotkov višje podpore od te za »svojo prireditev«. Priznamo, da nam je to na koncu malce zagrenilo veselje po opravljenem delu.

Jože Osterman

DESETA PRIREDITEV ZAPOJMO ŠE SOSEDOVO

Štirinajstega oktobra se je ob 18. uri začela 10. tradicionalna prireditev Medžimurskega kulturno-umetniškega društva Ivan Car Črnuče »Zapojmo še sosedovo«, ki sem jo povezovala podpisana.

Pesem nas spremlja tako rekoč vse življenje, od rojstva do groba. Za vsako priložnost se najde primerna. Obiskovalce prireditve smo s pesmijo popeljali po Sloveniji in prek meja naše domovine. Ta večer so bile na sporedu slovenske narodne pesmi, pesmi iz Medžimurja, Slavonije, Srbije, Poljske in Češke. S pevskimi skupinami iz Medžimurja sta se prireditve udeležila tudi županja občine Sveta Marija, gospa Đurđica Slamek, ter župnik župnije Goričan Josip Drvoderić. Poleg matične pevске skupine Fijolice so ta večer v kulturnem domu nastopile tri pevске skupine iz Medžimurja: Pevska skupina Društva upokojencev Sveta Marija, Mešani pevski zbor KUD Katruže Ivanovec ter Pevska skupina KUD Novakovec. Na odru so se jim pridružili pevci Mešanega pevskega zbora Medis KUD Svoboda Črnuče, iz Hrastnika so prišle pevke Pevske skupine SKD Sava Hrastnik.

Da obiskovalci niso poslušali samo pesmi brez glasbene spremljave, nam je za popestritev prireditve zaigrala Instrumentalna skupina MKUD-IC. Za zaključek prireditve smo povabili v goste kitariste Kitarske skupine Tempo in citrarke Citrarske skupine Sončnice, skupaj 17 glasbenikov društva Lipa Domžale pod strokovnim vodstvom profesorice Damjane Praprotnik in Jasmine Levičar. Citre in kitare so mogočno donele v pesmih *Cvetje v jeseni*, *Pesem ptic trnovk*, *Moja dežela*, *Pastirče mlado*, na koncu pa so člani zraven še zapeli *Dan ljubezni*.

Poslušalci v polni dvorani kulturnega doma so z veseljem zapeli marsikatero pesem z nastopajočimi in nas nagradili z bučnim aplavzom. Sledilo je druženje v preddverju dvorane za obiskovalce, za nastopajoče je bila pripravljena malica v prostoru gasilskega doma. Hvala vsem, ki ste kakorkoli prispevali k uspešno izpeljani prireditvi, predvsem pa bi se rada zahvalila ekipi Cvetličarne Rosa Vita za vsakokratno lepo okrasitev odra, Četrtni skupnosti Črnuče MOL, Javnemu skladu RS za kulturne dejavnosti ter članom PGD Črnuče.

Helena Lampe

MESTNA OBČINA LJUBLJANA, SLUŽBA ZA LOKALNO SAMOUPRAVO VAS V SODELOVANJU Z DRUŠTVOM ŠTUDENTOV MEDICINE

PROJEKT ZA ŽIVLJENJE VABI NA DELAVNICO

TEMELJNI POSTOPKI OŽIVLJANJA IN PRIKAZ PRAVILNE RABE DEFIBRILATORJA

Ali veste, da je nenaden srčni zastoj eden izmed vodilnih vzrokov smrti v razvitih državah, da se tudi v Sloveniji zgodijo približno 4 dnevno, da takojšen začetek temeljnih postopkov oživljanja s strani očitvidcev lahko celo do štirikratno poveča število preživelih ob srčnem zastoju?

Defibrilator je naprava, s katero lahko človeku rešimo življenje ob srčnem zastoju. Udeleženci delavnice boste lahko v praksi poizkusili temeljne postopke oživljanja skupaj in pravilno rabo defibrilatorja.

KDAJ?

V ČETRTEK, 11. 1. 2024, OB 18. URI

KJE?

KULTURNI DOM ČRUNČE, DUNAJSKA 367,
SEJNA SOBA V 1. NADSTROPIJU

Društvo študentov medicine *Projekt Misli na srce* bo opravljal *brezplačne* meritve krvnega tlaka, sladkorja ter holesterola.

VSTOP PROST! VLJUDNO VABLJENI!

FOTO MOL

ČASOVNICA

Plebiscit

6. DECEMBER 1990

Skupščina Republike Slovenije je sprejela zakon o plebiscitu o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije.

23. DECEMBER 1990

Plebiscit o osamosvojitvi Republike Slovenije; volilni upravičenci so odgovarjali na vprašanje, ali naj Republika Slovenija postane samostojna in neodvisna država.

26. DECEMBER 1990

Uradna razglasitev rezultatov plebiscita; glasovanja se je udeležilo 93,2 odstotka volilnih upravičencev, za samostojno in neodvisno Slovenijo je glasovalo 88,5 odstotka volilnih upravičencev, še pred izvedbo plebiscita je skupščina objavila deklaracijo o spoštovanju temeljnih konvencij Sveta Evrope.

8. JANUAR 1991

Srbske oblasti so vdrle v jugoslovanski finančni sistem in si pri Narodni banki Jugoslavije iz primarne emisije »izposodile« 18 milijard in 243 milijonov dinarjev (1,4 milijarde dolarjev, skoraj polovica načrtovanih skupnih kreditov iz primarne emisije za vse jugoslovanske banke leta 1991); to je bil začetek razpada jugoslovanskega ekonomskega sistema.

9. JANUAR 1991

Slovenska vlada je objavila memorandum, v katerem je bilo zvezni vladi očitano zapoznelo in neučinkovito odzivanje ob razpadanju jugoslovanskega ekonomskega sistema.

FOTO GOV.SI

Zvezno predsedstvo je na predlog vodstva JLA sprejelo odlok o vrnitvi nezakonito pridobljenega orožja in razorožitvi posebnih enot, ki niso bile v sestavi JLA; odloku sta nasprotovala Stipe Mesić in Janez Drnovšek.

10. JANUAR 1991

V Beogradu so se sestali predstavniki jugoslovanskih republik in se pogovarjali o prihodnosti federacije.

11. JANUAR 1991

Memorandum slovenske vlade je potrdila skupščina, ki je vladi naložila, naj do 23. januarja pripravi predlog programa dejavnosti za uresničitev ciljev plebiscita, predvsem predlog o sporazumni razdružitvi Jugoslavije in predlog ukrepov za vključitev Slovenije v OZN.

20. FEBRUAR 1991

Slovenski parlament je sprejel resolucijo, v kateri je parlament drugih republik predlagal sporazumno razdružitve SFRJ; razdružitve naj bi pomenila nastanek dveh ali več neodvisnih

FOTO GOV.SI

in suverenih držav, s sprejetjem amandmaja k slovenski ustavi so bili razveljavljeni vsi členi ustave, ki so izvrševanje suverenosti republike prenašali na federacijo.

MAREC 1991

Zvezno predsedstvo je zavrnilo slovenski in hrvaški predlog o sporazumni razdružitvi SFRJ.

8. MAREC 1991

V slovenskem parlamentu je bil sprejet ustavni zakon, po katerem za državljane Slovenije služenje vojaškega roka v JLA ni bilo več obvezno.

12. MAREC 1991

Vodstvo JLA je zahtevalo sklic seje zveznega predsedstva, na kateri je predlagalo uvedbo izrednih razmer v celotni državi.

13. MAREC 1991

Zvezni sekretar za ljudsko obrambo general Veljko Kadrijević je z nekaj sodelavci, brez vednosti vlade in predsedstva SFRJ, odpotoval na tajne razgovore v Moskvo, kjer ni dobil podpore.

18. MAREC 1991

Predsedstvo republike Slovenije je ustanovilo koordinacijsko telo za izredne razmere, ki je usklajevalo vse pomembnejše ukrepe, s katerimi je Slovenija hotela zaščititi doseženo stopnjo samostojnosti; med vojno je usklajevalo ukrepe na vojaškem, političnem in diplomatskem področju.

19. MAREC 1991

Vojni svet (neformalni organ, v katerem so najvišji vojaški predstavniki JLA) je objavil sklep, da ne dovoli spreminjanja meja in mednacionalnih spopadov; zahteval je redno financiranje armade, vrnitev TO v armadno pristojnost in nemoten potek nabora, dobil je podporo predsednika zvezne vlade Anteja Markovića, ki je od Slovenije zahteval, naj poveljevanje TO preda JLA in prekliče sklep, da ne bo pošiljala nabornikov v armado; armada je kmalu zatem zagrozila, da bo po 15. maju sama prišla po nabornike, če jih do tedaj Slovenija ne bo ponovno pošiljala.

1. APRIL 1991

Slovenska skupščina je na seji vseh treh zborov sprejela prvi proračun, ki je bil v celoti samostojen.

6. APRIL 1991

V *Uradnem listu Republike Slovenije* (št. 15-555/91) je bil objavljen nov zakon o obrambi in zaščiti, ki je bil v skupščini sprejet 29. marca 1991.

18. APRIL 1991

Sestanek predstavnikov jugoslovanskih republik na Brdu pri Kranju; oblikovali so predlog dveh možnih oblik prihodnje

FOTO VOJAŠKI MUZEJ

ureditve države: ali zveza suverenih držav (konfederacija) ali enotna zvezna država (federacija); o tem naj bi se v državi izrekli v prihodnjih mesecih, vendar se to ni zgodilo.

24. APRIL 1991

Zvezni sekretariat za finance je pripravil odlok o izvedbi predpisov za plačevanje carine, za uresničevanje katerega naj bi poskrbeli policija in vojska.

27. APRIL 1991

V *Uradnem listu Republike Slovenije* (št. 18-791/91) so bili objavljeni zakon o vojaški dolžnosti, odredba o ustanovitvi štabov in zavodov Teritorialne obrambe v Republiki Sloveniji in odredba o določitvi kriterijev za formacijo stalnega sestava območnih štabov za Teritorialno obrambo.

APRIL 1991

V Poljčah se je začel tečaj za vodstvo, častnike in inštruktorje prvih dveh učnih centrov.

4. MAJ 1991

Slovenska skupščina je sprejela več osamosvojitvenih zakonov; zakon o državljanstvu, o Narodni banki Slovenije, o kreditnem poslovanju s tujino.

8. MAJ 1991

V slovenski skupščini je bil sprejet ustavni zakon o ljudski obrambi, ki je za obrambo Slovenije predvideval uporabo vseh razpoložljivih vojaških zmogljivosti.

15. MAJ 1991

V prvih učnih centrih TO v Pekrah pri Mariboru in na Igu pri Ljubljani se je začelo usposabljanje prve generacije slovenskih

vojakov; Stipe Mesić ni bil izvoljen za novega predsednika predsedstva SFRJ.

23. MAJ 1991

V učnem centru Pekre pri Mariboru se je zgodil incident med TO in JLA.

24. MAJ 1991

Med pogajanjmi je vojska ugrabila poveljnika pokrajinskega štaba TO Vladimirja Miloševića in častnika TO Milka Ozmeča; oklepno bojno vozilo JLA je ob izhodu iz vojašnice vojvode Mišiča v Mariboru do smrti povozilo Josefa Šimčika.

MAJ 1991

Začelo se je usposabljanje 180 vojaških obveznikov v učnem centru Ig pri Ljubljani in 120 v učnem centru Pekre pri Mariboru.

2. JUNIJ 1991

Prvi vojaki so prisegli slovenski državi.

5. JUNIJ 1991

Slovenska skupščina je sprejela zadnji paket osamosvojitvenih zakonov; slovenska delegacija, v kateri so bili Milan Kučan, Janez Drnovšek in Lojze Peterle, se je v Beogradu o osamosvojitvi pogajala z zveznim premierom Antejem Markovićem in zveznim sekretarjem za obrambo Veljkom Kadujevićem (predlogov zvezne strani ni mogla sprejeti).

12. JUNIJ 1991

Na povabilo slovenskega vodstva je v Ljubljano prispel Ante Marković in delegatom v skupščini zagotovil, da zvezna vlada noče uporabiti sile.

21. JUNIJ 1991

Na seji zveznega zbora jugoslovanske skupščine je Ante Marković opozoril, da bo zvezna vlada z vsemi zakonitimi sredstvi preprečila enostransko spreminjanje notranjih ali zunanjih meja; JLA je z letališča Cerklje odpeljala deset letal slovenske Teritorialne obrambe.

23. JUNIJ 1991

Članice EGS so se dogovorile, da ne bodo priznale neodvisnosti Slovenije in Hrvaške, če se bosta enostransko odcepili od jugoslovanske federacije.

24. JUNIJ 1991

Slovenija je dobila nov grb in zastavo.

25. JUNIJ 1991

Slovenski parlament je sprejel ustavni zakon za uresničitev temeljne ustavne listine o samostojnosti in neodvisnosti Slovenije, deklaracijo o neodvisnosti in več zakonov, s katerimi je Slovenija prevzela prejšnje pristojnosti federacije na svojem ozemlju.

26. JUNIJ 1991

Predsednik Milan Kučan je na slovesnosti na Trgu revolucije v Ljubljani razglasil samostojnost Republike Slovenije.

Vir: Center za vojaško zgodovinsko dejavnost MO

ZDRUŽENJE BORCEV ZA VREDNOTE NOB ČRNUČE SPOMINSKE SLOVESNOSTI OB DNEVU MRTVIH

Združenje borcev za vrednote NOB Črnuče je ob dnevu mrtvih pripravilo in se udeležilo številnih komemoracij v spomin na padle, ki so dali življenje, da smo premagali uničujoč nacifašizem in zaživel v svobodi in miru.

Udeležili smo se komemoracije ZZB na Lancovem, kjer je spomenik ubitim talcem, med njimi tudi heroinji Rezki Dragar, imeli komemoracijo pri spomeniku padlih partizanov Rašiške čete v Selu pri Vodichah, položili cvetje in sveče pri Kraljevi domačiji v Podgorici ter pri spomeniku Rezki Dragar pri OŠ Dragomelj. Pri tem so z recitacijami in glasbenimi točkami sodelovali tudi učenci te šole z mentorico gospo Medved. Cvetje in sveče smo položili tudi pri spomeniku ob M-trgovini v Podgorici.

FOTO BOŠTJAN RUPNIK

Poleg tega smo položili cvetje in sveče še v Parku herojev pred OŠ Maksa Pečarja na Črnučah, pri spomeniku Cenetu Štuparju v rašiškem gozdu in pri osrednjem spomeniku padlim borcem NOB in žrtvam sovražnikovega nasilja s Črnuč in sosednjih naselij pred Kulturnim domom Črnuče. S svečami in cvetjem smo se poklonili tudi pred spominsko ploščo na gasilskem domu v Nadgorici.

Osrednja spominska slovesnost je bila 25. oktobra pri spomeniku žrtvam na črnuškem pokopališču. Kratek nagovor pred začetkom komemoracije je imel predsednik Združenja borcev za vrednote NOB Črnuče tovariš Rudi Vavpotič, delegacija članov ZB Črnuče je k spomeniku položila venec.

Na spomeniku je vklesanih 59 imen partizanov in partizank s Črnuč in okolice, ki so v bojih z okupatorjem izgubili življenje. To je v svečanem nagovoru izpostavil dr. France Križanič in poudaril, kako pomembno je ohranjati spomin na velika dejanja herojev NOB, ki so temelj sodobnega svobodnega sveta. Z recitacijami in glasbenimi točkami so sodelovali učenci OŠ Maksa Pečarja, šolski pevski zbor, recitatorke članice ZB Črnuče in MePZ KUD Svoboda Črnuče.

Na vseh omenjenih slovesnostih, pa tudi na slovesnostih na širšem območju Ljubljane, je bil s praporom NOB Črnuče prisoten naš praporščak tovariš Sulejman Čerimović. Pri slovesnosti na črnuškem pokopališču so sodelovali tudi praporščaki Ljubljane – mesta heroja, ZB Lancovo in Sever.

S tem smo pokazali spoštovanje vsem, ki so plačali krvni davak za našo svobodo. Slava jim!

Marija Plazar

JUDO

SANJE SO SE URESNIČILE, DOBILI SMO SVETOVNI PRVAKINJI

Letošnje leto si bomo zapomnili rezultatsko in organizacijsko. Če so nekateri mislili, da je uspeh sester Kire in Kore Kojc na lanskem svetovnem prvenstvu v judo katah zgolj srečno naključje, sta letos dokazali, da ni tako. Serijo uspehov na evropskih pokalih sta nadgradili z naslovom svetovnih prvakinj na svetovnem prvenstvu v Abu Dabiju v mladinski kategoriji *Katame no kata* in poželi spoštovanje prve velesile v judu, Japoncev.

Rezultat je toliko bolj odmeven, ker je bila to edina kategorija, v kateri sta kot Evropejki odnesli zlato medaljo. Uspeh sta dopolnila Tomo Mihaljevič in Franc Križanič v izredno močni konkurenci, v kateri sta zasedla 9. mesto v svoji skupini. V skupnem seštevku tokratnega slovenskega pokala v judu med 77 klubov in društev zasedamo odlično 15. mesto, za kar je zaslužna naša tekmovalna ekipa, ki trenira na Črnučah in v Šentvidu.

Med največje organizacijske uspehe nedvomno sodita priprava evropskega prvenstva v judo katah, ki je bilo junija v Podčetrtku, in soorganizacija kata seminarja, ki so ga vodili vrhunski strokovnjaki, na čelu s predsednikom Harukijem Uemuro, z inštituta Kodokan, šole, ki jo je ustanovil oče juda Džigoro Kano.

Novembra smo pripravili 16. judo turnir Črnuče – tretji memorial Dušana Stražiščarja, ki se ga je udeležilo rekordnih 250 mladih tekmovalcev iz Slovenije in Avstrije. Dogodek, ki ga je podprla tudi Mestna občina Ljubljana – Četrtna skupnost Črnuče, je potekal ob prisotnosti številnih obiskovalcev, ki so do zadnjega kotička napolnili tribune dvorane Maksa Pečarja in glasno spodbujali mlade športnike.

Decembra nas čakajo še zadnja tekmovanja, takoj po novem letu pa se bo naša tekmovalna ekipa odpravila v Italijo na piljenje forme pred novo sezono.

Boštjan Fink

MARTINOV KONCERT

Oktet Zven je tudi to jesen pripravil tradicionalni *Martinov koncert*. Zlati macesni, kar jih ni spral nenehen dež, so žareli in nas vabili v gore, pevci pa smo koncert Okteta Zven posvetili planinski tematiki. Z njim smo se še enkrat spomnili letošnjih visokih jubilejev, 130-letnice Slovenskega planinskega društva, 75-letnice Planinske zveze Slovenije in 70-letnice Planinskega društva Črnuče.

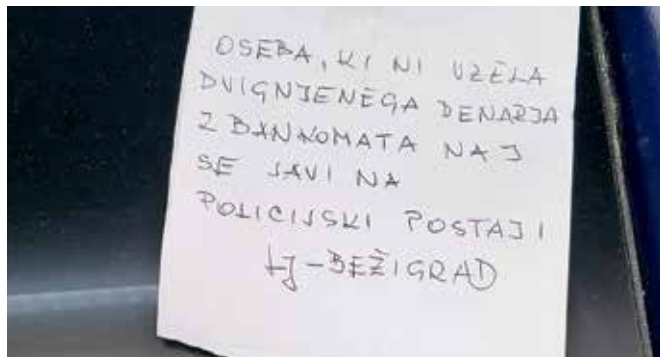
Pri pripravi koncerta so sodelovali tudi mladi pevci Okteta MI iz Mengša, ki so prepevali slovenske vinske pesmi in napitnice. Brezplačni koncert je bil 10. novembra, dvorana Kulturnega doma Črnuče je bila polna.

Jure Božič

SPODNJE ČRNUČE

V BANKOMATU POZABILA 200 EVROV

Sedemdesetletni občan je v bankomatu našel 200 evrov ter jih odnesel na bežigrasjsko policijsko postajo. Kaj pa bi storili vi? Dobronamerni najditelj, ki je našel denar v reži bankomata na Cesti 24. junija v spodnjih Črnučah (pri Mercatorjevi trgovini), je o tem obvestil policijo, na zaslon bankomata pa prilepil ročno napisano sporočilo lastniku, da ga pozabljeni denar čaka na bežigrasjski policiji. Po njegovi zasluzi je policijski inšpektor Milan Milanović primer hitro rešil in 50-letni občanki, ki staneje dokaj blizu poštenega najditelja, vrnil denar.

Policisti so ravnali po predpisih, je povedal inšpektor Milanović. Informacije je bilo mogoče dobiti samo osebno, ob obisku policijske postaje. Lastnica, ki se je kmalu oglasila na policijski postaji, je imela srečo v nesreči, da je njen denar našel pošten najditelj. Očitno je dokazala policistom, da bankovci res pripadajo njej. Upamo, da se je najditelju vsaj zahvalila. Inšpektor Milanović je opozoril meščane, naj bodo pozorni pri dviganju denarja na bankomatih in naj ne pozabijo počakati nekaj sekund na denar, ko odstranijo kartico iz reže bankomata. »Žal je včasih določena navada negativna razvada. V trgovini namreč, ko spravimo vse nakupljeno v vrečko, plačamo s kartico, jo damo v denarnico in odkorakamo. Tako se tudi pri bankomatu lahko zgodi, da samo poberemo kartico in odidemo.«

Po inšpektorjevem mnenju je težava v tem, da bankomat najprej vrne bančno kartico, šele čez čas pa izvrže denar. »Če bi banke sistem dviganja gotovine obrnile v smeri, da bi bankomat najprej izvržel denar, šele potem bančno kartico, pozab denarja ne bi bilo,« je prepričan inšpektor Milanović. Ž. H.

DECEMBRSKI DOGODKI

20. decembra ob 19. uri, 26. in 27. decembra ob 18. uri prihod dobrega moža s kočijo, obdaritev otrok na ranču in pogostitev s čajem ali kuhanim vinom

vsak decembrski konec tedna med 11. in 13. uro vožnja z božično kočijo do jelenčkov

Info in prijave na:

tel: 041 777 401

e-pošta: pri7hrastih@gmail.com

fb: Jahanje za otroke pri 7 hrastih

OGREVANJE DOMA

ŽIVLJENJE Z ZELENO ENERGIJO

Pogovori z našimi neposrednimi proizvajalci, katerih programi so del našega prodajnega programa, že leta potekajo v smeri prehoda na zeleno energijo. Zavedanje okoljske problematike in želja po ohranjanju planeta za zanamce sta gonili, ki ustvarjata nove izdelke z naprednejšimi rešitvami. Eden od naših partnerjev Stiebel Eltron, vodilno nemško podjetje za izdelavo toplotnih črpalk in sistemov prezračevanja, pravi: »Planet B ne obstaja!« Lahko jim samo pritrdimo.

Tudi pri nas je čedalje več zanimanja za toplotne črpalke. Veseli smo, da imamo ob sebi partnerje, ki razumejo uporabnika in znajo izdelati naprave, ki skrbijo za kar največje udobje ter ustrezajo vsakemu domu. Toplotne črpalke, ki jih najdete v naši ponudbi, uporabljajo energijo, shranjeno v zraku, vodi ali zemlji. Modeli so različni, kot so različne vaše potrebe. Z njimi lahko opremite novogradnjo ali posodobite obstoječ ogrevalni sistem. Z novim, sodobnejšim načinom in visokoučinkovito napravo za ogrevanje poskrbite za prihodnost in zmanjšate izpuste ogljikovega dioksida. Pomembno je, da se znižajo tudi stroški porabe.

Mnogi od vas ste na streho doma že namestili sončne elektrarne in s tem poskrbeli za svojo energetska neodvisnost. Če imate ob mali hišni elektrarni v hiši izdelan za vas najbolj optimalen ogrevalni sistem, ste zmagali. To nas zelo veseli, hkrati pa smo na voljo vsem, ki še potrebujete nasvet, kaj v hišnem sistemu spremeniti, da bo deloval v vašo korist. Možnosti je veliko in na podlagi dolgoletnih izkušenj znamo svetovati pravo.

Tudi pri nas v Vetu živimo prehod na zeleno energijo in v želji po odgovornem gospodarjenju smo na streho poslovnega objekta postavili sončno elektrarno, s katero bomo našo trgovino in pisarne ogrevali ter hladili. V hišni sistem imamo priključene naprave naših proizvajalcev, ki jih tako tudi preizkušamo, da nato iz prve roke svetujemo uporabniku o delovanju. Priključene naprave si lahko ogledate v našem tehničnem razstavnem prostoru.

Vabljeni k nam, na Brnčičevo ulico 25, ali nas obiščite na veto.si.

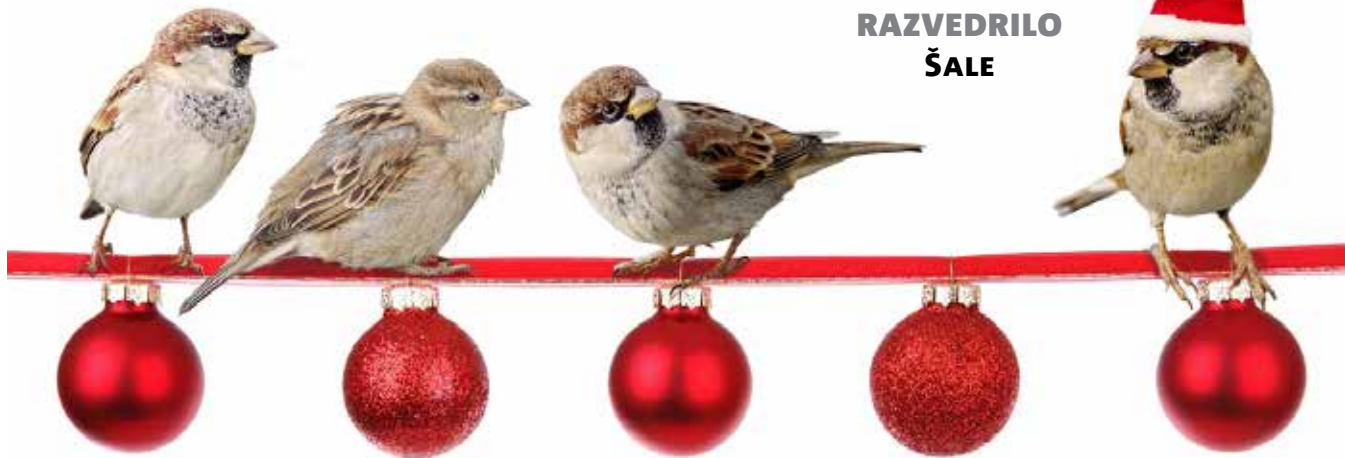
Ekipa Veto d.o.o.

JUPI

O pekih bi lahko rekli, da si služijo kruh dobesedno s kruhom. Pekarna Jupi na Cesti 24. junija 21 v spodnjih Črnučah je več kot dobrodošla. Peki petek in svetek, torej večino časa, skrbijo za svež kruh in pekovsko pecivo. Njihovi izdelki so kakovostni in okusni. So vedno pravilno pečeni. Osebeje je prijazno in ustrežljivo. V tej pekarni več kot očitno obvladajo svojo obrt. Zato ljubiteljem pekovskih izdelkov priporočamo, da se pripravijo na kraju samem. Pred pekarno je tobogan za otroke, poskrbljeno je tudi za dostop invalidov na vozičkih. U. G.

RAZVEDRILLO ŠALE

Kako si izvedel, da te žena vara?
Ko sem prišel domov, sem ji povedal šalo, in tip v omari se je začel smeјati.

Kaj je sreča v nesreči?
Ko te strese elektrika po nižji tarifi.

»Draga, povedati ti moram strašno novico. Podjetje je šlo v stečaj, oče me je izbrisal iz dediščine, razbil sem avto. Me boš še ljubila?«
»Seveda, ampak zelo te bomo pogrešali.«

Dekle je odšlo v cerkev k spovedi.
»Oče, spala sem pri duhovniku iz sosednje župnije, je to greh?«
»Seveda ne, hči, ti pripadaš tej župniji.«

Učiteljica vpraša učence, kaj bodo, ko bodo odrasli.
Marko pravi: »Jaz bom zdravnik.«
Matjaž pravi: »Jaz bom pilot.«
Lili pravi: »Jaz bom mama.«
In Zlatko reče: »Pomagal bom Lili, da bo mama.«

»Zakaj greš v pub M&M?« reče Dragiša Hasu.
»Ker je tam glasba!«
»Zakaj pa ne greš raje v opero?«
»Ker tam ni piva!«

Kakšna je razlika med žensko in avtom?
Ni je. Bolje ko je videti, dražje je vzdrževanje.

Prijatelj alkoholika se srečata in eden vpraša:
»Si danes že zajtrkoval?«
»Ne, niti kapljice še!«

»Koliko denarja potrebuješ na mesec za življenje?«
»Ne vem. Toliko ga še nikoli nisem imel!«

Delavec je na zid podjetja napisal: »Naš šef je nor.«

Na sodišču so ga obsodili na en dan, en mesec in eno leto zapora.
En dan zato, ker je popackal zid, en mesec zato, ker je pribor za pisanje in barve ukradel v podjetju, in eno leto zato, ker je razkril poslovno skrivnost.

»Otroci, danes se bomo učili črko P. Kdo bo povedal besedo na črko P?«
Peter takoj dvigne roko. Učiteljica pa reče:
»Daj roko dol, Peter! Še očeta nisi pripeljal v šolo na črko K!«

Pacient zdravniku: »Je tisti okostnjak v kotu ilustrativno gradivo?«
Zdravnik: »Ne, pacient obveznega zdravstvenega zavarovanja!«

Z ženo se zelo dobro razumeva! Ona lahko počne, kar hoče, in tudi jaz lahko počnem, kar hoče!

Upokoјenca stojita na gradbišču.
Eden vpraša: »Ti, so tisti beli na odru zidarji ali golobi?«
Drugi odgovori: »Premikaj se! Potem so golobi.«

Martin pravi mami: »Trebuh me boli!«
Mama pravi: »To je zato, ker nimaš ničesar v želodcu.«
Po eni uri reče stric Jože: »Glava me boli!«
Martin odvrne: »To je zato, ker nimaš ničesar v mislih!«

Policist ujame roparja. Ropar pravi: »Oh, klobuk sem pustil na kraju zločina, lahko grem hitro ponj?«
Policist reče: »Ne, ne, ne, nisem tako neumen. Bom šel jaz ponj, ti pa ostani tukaj.«

Vnuk vpraša dedka: »Dedek, zakaj nimaš življenjskega zavarovanja?«
Dedek odgovori: »Da boste vsi zelo žalostni, ko bom nekega dne umrl.«

Zdravnik v bolnišnici reče pacientu:
»Imam dobro in slabo novico.«
Pacient: »Najprej bi rad slišal dobro novico.«
Zdravnik: »Po tebi bo postelja prosta.«

Ko je Bog ustvaril Zemljo, je rekel:
»Popolnega človeka je mogoče najti na vsakem vogalu.«
In potem je naredil Zemljo okroglo.

Policist ustavi blondinko, ki je vozila malo prehitro.
Policist: »Oprostite, lahko vidim vaše vozniško dovoljenje?«
Blondinka: »Vozniško dovoljenje? Kaj pa je to?«
Policist: »Roza papir z vašo fotografijo.«
Blondinka: »O, ja, tukaj, prosim ...«
Policist: »Dobro, dobro. Lahko zdaj vidim registracijo vozila, prosim?«
Blondinka: »O moj bog, kaj pa je že to?«
Policist: »To je tisti kos papirja, na katerem piše, da je to vaš avto.«
Blondinka pomisli: »Hmm, mogoče ta?«
»No,« si misli policist, »lahko bi se malce pozabaval z njo!«
Odpre muho in vzame ven svoj najboljši kos.
Tokrat blondinka jezno zavpije: »O, ne, pa ne že spet alkotest!«

Izpraševalec vpraša študenta prava: »Kaj je goljufija?«
Študent odgovori: »Goljufija je, ko pustiš, da mi spodleti.«
»Kako to?« zanima izpraševalca.
»Po kazenskem zakoniku je goljufija, kdor izkoristi nevednost drugega, da mu škoduje.«

»Kakšna je razlika med ščurkom in politikom?«
»Ščurki preživijo vsako jedrsko vojno.«

Mimoidoči vpraša: »Oprostite, kako lahko najhitreje pridem do bolnišnice?«
»Samo stojte sredi ulice.«

KRIŽANKA IN SUDOKU

KRIŽANKA ZA KRATEK ČAS	ZIBELKA	AVS.-AM. FILOZOF IN KRITIK (IVAN)	LUNINA MENA	BISTVO, VSEBINA	ANA V DALMACIJI	NEKD. SL. KOLESAR (VALTER)	PRITRJEVANJE VIJAKOV	AVTORICA ESEJEV
DRŽAVA V JUŽNI AFRIKI								
AMERIŠKA ZVEZNA DRŽAVA								
JEMANJE UGLEDA, SRAMOTENJE								
BAT. TOLKAČ TEK ČEZ ... IN STRN					ANGLEŠKO SVETLO PIVO	ZDRAVILNI NAPITEK HRUP TRUŠČ		
ŽELIMO VAM SREČNO, ZDRAVO 2024	BILIJONTI DEL FARADA	OSAMITEV, OSAMLJENOST	ŽRTVENIK	KAMBOŠKI GENERAL IN POLITIK LON	PLESALKA VESNA DVORNIK	NEKDANJA DAVŠČINA IRSKA (IZVIRNO)		IND. PLEME V ZDA ORIENT. ŽGANJE
AM. VE-SOLJSKA SONDA								EDVARD SRŠEN MESTO V ZDA
IZLOČEK							OBNOVA MATERINA DUŠICA	
IZDELOVALEC KOTLOV						EGIPČANSKI BOG RASTLIN. BODICA		NAŠA PESNICA (PAVLINA, 1854-1901)
ŠVEDSKI PISATELJ HANSSON				TEMEN PROSTOR ZA OSVEL. TELESOM	IME PRE-BIVALCA PO KRAJU			ŽELJKO KOZINC HAVAJSKI OGNJENIK ČEŠ. PISEC JIRASEK
POKRAJINA V IRANU					DOMAČA OBLIKA IMENA MARIJA	GL. MESTO ITALIJE OKSID	RAŽENJ	AM. FILM. REŽISERJA (JOEL, ETHAN) REKA V AVSTRIJI, ANIŽA
ALBERT CAMUS			PREBIVALCI EMONE PLOD, SADEŽ				MIKRO-ORGANIZMI SPOD. DEL POSODE	
UDORNICA IN PLEZALIŠČE PRI DIVAČI						POGAN OLIVER TWIST		OBLIKA IMENA OTON (E)TN(A)
GLAVNO MESTO KORZIKE						SNOV, KI POVZROČI NASTANEK PROTITELES		
PRISTAŠ DADAIZMA						NESMISEL, NEUMNOST		

9	7	Z	L	L	Z	6	S	E	8
S	E	6	Z	8	9	L	7	Z	L
Z	L	8	7	E	S	9	6	Z	L
L	8	Z	S	7	E	6	Z	9	S
E	6	9	Z	Z	L	7	8	S	5
7	Z	S	6	9	8	E	Z	L	L
8	Z	E	9	S	7	Z	L	6	5
Z	S	L	E	6	Z	8	9	7	5
6	9	7	8	L	Z	L	S	E	8

	5		2		8		6	
4								2
		2					3	
1			8		9			4
	8			2			9	
6			3		5			1
		6				8		
7								5
	3		9		1		4	

9	Z	L	S	8	6	E	7	Z
Z	6	E	L	Z	7	9	8	S
7	S	8	E	9	Z	6	L	Z
6	8	Z	L	9	S	E	7	Z
L	E	9	7	S	8	Z	Z	6
Z	7	S	6	Z	E	8	9	L
E	L	6	9	7	S	Z	L	8
S	Z	L	8	E	L	7	6	9
8	9	7	Z	6	Z	L	S	E

3	5	1	2		7	4	6	8
6								5
	7						1	
1	6			7			4	2
9			8		4			1
4	3			1			8	9
	1							
5							5	
								7
7	4	3	9		5	1	2	6

RECEPT

SNEŽNE KEPE

SESTAVINE

- 7 jajc velikosti M
- 1 ščepec soli
- 2 zavitka vaniljevega sladkorja
- 250 g sladkorja
- 1 žličke pecilnega praška
- 250 g manj mastne skute
- 150 g kisle smetane
- 125 ml mandarinovega soka
- 400 ml smetane za stepanje
- 2 zavitka kremfixa
- 150 g kokosove moke
- 5 žlic vode
- 200 g moke

PRIPRAVA

1. Ločimo jajca. Beljake, sol in pet žlic vode stepemo v čvrst sneg. Proti koncu dodamo zavitek vaniljevega sladkorja in 200 g sladkorja. Nato drugega za drugim vmešamo rumenjake.
  2. Moko zmešamo s pecilnim praškom in vmešamo v jajčno zmes.
  3. Razporedimo na pekač, obložen s peki papirjem. Pečemo na 150 stopinjah Celzija (ventilatorska pečica) od 25 do 30 minut.
  4. Biskvit zvrnemo na krpo in pustimo, da se ohladi.
  5. V veliki skledi dobro zmešamo skuto, kisko smetano, mandarinov sok, 50 g sladkorja in zavitek vaniljevega sladkorja. Smetano in utrjevalec smetane (kremfix) stepemo ter vmešamo v zmes.
  6. Biskvit natrgamo na drobne koščke in jih dodamo kremi. Vse skupaj dobro premešamo.
  7. Oblikujemo kroglice in jih povaljamo v kokosovi moki.
- Dober tek!**

KOLEKTOR

www.kolektor-etra.si

*Želimo vam lepe praznike
in srečno novo leto 2024!*

